

پاسداران زبان و ادبیات فارسی در هند

خان محمد عامر

(شهر لکهنو، هند)

گفت وگواز پیشینهٔ دیرینهٔ زبان و ادبیات فارسی در هندوستان تکرار مکررات خواهد بود. اما مهم این است که "تند پارسی" در آن دیار هنوز هم طرفدار و خریدار دارد، و بر خلاف کوشش‌های مژورانه انگلیسی‌ها در جهت امحای زبان و ادب فارسی و فرهنگ ایرانی در هند، این زبان اعتبار خود را حفظ کرده و حتی بر دامنهٔ رونق آن افزوده شده است. نگاهی به فهرست استادان و متخصصان زبان و ادب فارسی در هند، مؤید این ادعاست.

دکتر سید احسن الظفر

دکتر سید احسن الظفر، فرزند سید احسن التوحید، در سال ۱۳۲۱ در شهر مونگر، در ایالت بیهار، متولد شد. پس از تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه گردید و در رشتهٔ زبان و ادبیات فارسی موفق به اخذ درجهٔ دکترا شد. اکنون با سمت استادیاری در بخش زبان و ادبیات فارسی دانشگاه لکهنو، مشغول به تدریس است. او به زبان‌های اردو، انگلیسی، هندی و عربی آشنایی دارد. وی در مورد ادبیات بعد از انقلاب اسلامی ایران چنین نظر می‌دهد: «در ایران بعد از انقلاب، ادبیات سراسر در خدمت مردم قرار گرفته و دیدگاه ادب را در راه کمال زندگی آشکارا می‌بینیم».

احسن الظفر دارای مقالات و ترجمه‌هایی در زمینهٔ ادبیات و زبان فارسی است که

تاکنون بعضی از آنها به چاپ رسیده‌اند. مثل:

۱. شرح گهرهای پریشان، تألیف دکتر رغیب حسین، لکهنو، ۱۳۴۸.
۲. شرح شعر باستان، تألیف دکتر انوارالحسن، لکهنو، ۱۳۵۰.
۳. شرح گل‌های ادب، تألیف دکتر خلیل، لکهنو، ۱۳۵۰.
۴. ترجمه مقاله «سعدی و عشق بازی»، نوشته محمدعلی جمال‌زاده، ۱۳۵۲.
۵. ترجمه خاطرات مولانا ابوالحسن ندوی راجع به ایران، از اردو به فارسی، لکهنو، ۱۳۵۶.

دکتر آصفه زمانی

خانم دکتر آصفه زمانی، فرزند سید ودودالحی ندوی، در دوم فروردین ۱۳۲۴ در شهر لکهنو، از ایالت یوپی هند تولد یافت. پس از پایان تحصیلات دبیرستانی وارد دانشگاه لکهنو شد و در سال ۱۳۵۲ موفق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی گردید. علاوه بر دکترای زبان فارسی دارای فوق‌لیسانس زبان عربی و اردو و لیسانس حقوق از دانشگاه لکهنو است. وی به زبان‌های هندی، انگلیسی و اردو آشنایی دارد. مدت ده سال است که با سمت استادیاری در دانشگاه لکهنو مشغول به خدمت است.

آصفه زمانی تاکنون به کشورهای عرب و پاکستان مسافرت نموده است. وی به هنگام شرکت در سمینارها مقالات متعددی دربارهٔ زبان و ادبیات فارسی قرائت کرده که در نشریه‌های مختلف هند به چاپ رسیده‌اند. و به برخی از آنها اشاره می‌شود.

مقالات:

۱. «طالب آملی و تصوف»، روزنامهٔ قومی آواز لکهنو، ۱۳۵۴.
۲. «امیر خسرو دهلوی»، مجلهٔ مشیر، لکهنو، ۱۳۵۴.
۳. «قائم مقام فراهانی و دقیقی»، مجلهٔ تهذیب و تربیت، لکهنو، ۱۳۵۶.
۴. «استفادهٔ حافظ از لغات عربی»، روزنامهٔ قومی آواز لکهنو، ۱۳۵۶.
۵. «غالب و طالب»، مجلهٔ غالب‌نامه، دهلی، ۱۳۶۰.

کتاب‌ها:

۱. شرح شعر باستان، جلد اول، لکهنو.
۲. شخصیت و هنر طالب آملی در شعر، لکهنو.
۳. خودآموز فارسی، لکهنو.

دکتر اختر مهدی رضوی

دکتر اتر مهدی رضوی، فرزند ناظم حسین در سال ۱۳۳۰ در روستای کراری الله آباد، ایالت یوبی هند متولد شد. پس از پایان دوره ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه الله آباد گردید و در ۱۳۵۶ از آن دانشگاه دکترای زبان و ادبیات فارسی دریافت کرد. وی هم‌اکنون مترجم فارسی در یکی از سازمان‌های دولتی هند است.

دکتر اختر مهدی به زبان‌های اردو، انگلیسی و هندی آشنایی دارد. او درباره ادبیات بعد از انقلاب اسلامی ایران چنین نظر می‌دهد: «انقلاب اسلامی ایران در همه شئون زندگی مردم ایران اثر گذاشته است. و در زمینه ادبیات فارسی نیز اثر بسیار مثبت و سازنده دارد. قبل از انقلاب، ادبیات فارسی تحت تأثیر فرهنگ بیگانگان بود. اما هم‌اکنون خوشحالم که ادبیات غنی و پربرار زبان فارسی از اسلام و تعلیمات آن نشأت می‌گیرد».

تعدادی از تألیفات دکتر اختر مهدی در زمینه ادبیات فارسی به چاپ رسیده‌اند. و برخی دیگر زیر چاپ هستند، از جمله:

۱. سهم شاه اجمل الله آبادی در تحول ادب فارسی (به زبان فارسی)، در مرکز تحقیقات زبان فارسی در هند آماده چاپ می‌شود.
۲. تاریخ اجمالی قصائد فارسی، در ۱۳۵۶ در الله آباد به چاپ رسیده است.
۳. ترجمه جلد اول داستان راستان از شهید مطهری به زبان اردو، از طرف سازمان تبلیغات اسلامی به چاپ رسیده است.
۴. ترجمه کتاب ماچه می‌گوییم؟ از سید محمد قطب، به زبان اردو، زیر چاپ است.
۵. مقاله‌ای تحت عنوان: «نظری به شعر جدید فارسی» در ۱۳۵۶ در مجله جامعه به زبان اردو به چاپ رسیده است.

دکتر امیر حسن عابدی

دکتر سید امیر حسن عابدی، فرزند سید شبیر حسن عابدی، یکی از اساتید برجسته زبان و ادبیات فارسی در کشور هند است. وی در سال ۱۳۰۰ در شهر غازی پور از ایالت یوبی متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در شهرهای لکهنو و بنارس به پایان رساند. پس از آن وارد دانشگاه آگره شد و در سال ۱۳۲۴ موفق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی از آن دانشگاه گردید. آنگاه در دانشکده سنت استیفن، وابسته به دانشگاه دهلی

به عنوان استادیار مشغول به کار شد.

در سال ۱۳۳۸ با سمت دانشیاری وارد دانشگاه دهلی شد و در سال ۱۳۴۸ که کرسی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه دهلی ایجاد گردید، وی یکی از احیاکنندگان زبان فارسی در هند و بخصوص بعد از استقلال هند است.

دکتر عابدی در سال ۱۳۵۱ از طرف ریاست جمهوری هند و در سال ۱۳۵۴ از طرف حکومت دهلی و در سال ۱۳۵۹ از طرف مؤسسه غالب به خاطر خدمت به علم و فرهنگ فارسی مورد تشویق و تقدیر قرار گرفت. زبان‌هایی که وی با آنها آشنایی دارد فارسی، انگلیسی، اردو، عربی، هندی و سانسکریت هستند.

استاد عابدی در سال ۱۳۳۴ به مدت دو سال به ایران مسافرت کرد و از دانشگاه تهران نیز دکترای زبان و ادبیات فارسی دریافت نمود. مسافرت‌های دیگر وی به افغانستان، ترکیه، پاکستان و چند کشور عربی بوده است. مهم‌ترین تألیفات وی عبارتند از:

۱. نمایشنامه ویکرم اوروشی، ترجمه از سانسکریت به فارسی، دهلی نو، ۱۳۳۸.
۲. تصحیح متن نمایشنامه گلزار حال (طلوع قمر معرفت)، علیگره، ۱۳۴۰.
۳. تصحیح متن مثنویات فانی کشمیری، سرینگر، ۱۳۴۳.
۴. تصحیح متن یوگا و اسیتا (کتاب فلسفی هندی)، ترجمه از سانسکریت به فارسی، علیگره، ۱۳۴۷.
۵. تصحیح متن مثنوی سوز و گداز (سروده نوحی خبوشانی)، بنیاد فرهنگ، تهران، ۱۳۴۹.
۶. تصحیح متن مثنوی پدماوت (داستان عرفانی هندی)، بنیاد فرهنگ، تهران، ۱۳۵۱.
۷. تصحیح متن منتخب اللطائف، بنیاد فرهنگ، تهران، ۱۳۵۰.
۸. تصحیح متن تاریخ سلاطین صفویه، بنیاد فرهنگ، تهران، ۱۳۵۲.
۹. تصحیح متن کتاب پنجاکیانه، ترجمه از سانسکریت به فارسی، علیگره، ۱۳۵۲.
۱۰. ادبیات فارسی هند (مجموعه مقالات تحقیقی به زبان اردو)، دهلی، ۱۳۶۳.
۱۱. مثنوی عصمت‌نامه یا داستان مینا لورک، مرکز تحقیقات زبان فارسی در هند، ۱۳۶۴.
۱۲. ضمیمه تغلق‌نامه، انجمن هندو ایران، دهلی، ۱۳۵۴.
۱۳. ابوطالب کلیم کاشانی، دهلی، ۱۳۶۲.

دکتر امرانت سینگ نیجار

دکتر امرانت سینگ نیجار فرزند سردار جگت سینگ، در دهم فروردین ۱۳۱۳ در روستای لوین از توابع لودیانا ایالت پنجاب، در یک خانواده سیک متولد شد. پس از پایان تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه گرونانک دیو، در امریت سر از ایالت پنجاب شد. فوق‌لیسانس زبان فارسی را در سال ۱۳۳۷ و دکترای زبان فارسی را در سال ۱۳۵۹ گرفت.

دکتر سینگ در ۱۳۵۰ به استخدام دانشگاه پنجابی در پتیاله درآمد و با سمت استادیاری به تدریس زبان فارسی پرداخت و هم‌اکنون استادیار افتخاری زبان پنجابی در همان دانشگاه است. وی به زبان‌های انگلیسی، اردو، پنجابی و هندی آشنایی دارد. تألیفات او در زمینه ادبیات فارسی عبارتند از:

۱. ترجمه عمده‌التواریخ، تألیف سوهان لال سوری، دفتر یک تا پنج، از فارسی به پنجابی، چاپ امریت سر.
۲. ترجمه کتاب چهارباغ پنجاب، (مربوط به تاریخ پنجاب) از فارسی به پنجابی، چاپ امریت سر.
۳. ترجمه پروانه‌جات چهرت سینگ و شیرسینگ، از فارسی به پنجابی، چاپ پتیاله.
۴. ترجمه کتاب اقبال نامه (چهل سال حکمرانی مهاراجه رنجیت سینگ) از فارسی به پنجابی.

دکتر افضل امام

دکتر خواجه افضل امام فرزند خواجه فضل امام در سال ۱۳۰۷ در پتنا مرکز ایالت بیهار متولد شد. پس از پایان تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه پتنا شد و در رشته زبان و ادبیات فارسی موفق به دریافت دکترای گردید. از سال ۱۳۴۳ وارد خدمت دانشگاه شد و هم‌اکنون در کالج پتنا وابسته به دانشگاه پتنا با سمت استادی مشغول تدریس زبان فارسی است. او درباره زبان و ادبیات فارسی بعد از انقلاب نوشته است: «امیدواریم همان‌گونه که انقلاب، مردم ایران را به راه راست هدایت کرده، بتواند ادب فارسی را هم به راه راست و به سرمنزل صدق و صفا هدایت نماید».

دکتر خواجه افضل به زبان‌های انگلیسی، اردو، و هندی آشنایی دارد. و تألیفاتش در زمینه ادب فارسی عبارتند از:

۱. تصحیح دیوان نذیرالحق فائز پهلواروی.
۲. آیینۀ شعرای فارسی و اردو، ایالت پتنا.
۳. شرح احوال سلیم تهرانی، یکی از شعرای عهد شاهجهان.

دکتر سید اطهر شیر

دکتر سید اطهر شیر، فرزند سید اصغر شیر در ۱۳۱۳ در ایالت بیهار، متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه پتنا شد و در رشته‌های فارسی، عربی و اردو فوق‌لیسانس گرفت. سپس به تحصیلات خود ادامه داد و در زبان و ادبیات عربی به اخذ مدرک دکترا نائل آمد. وی در سال ۱۳۴۶ یک سال در دانشگاه تهران به تحقیق در زمینه ادبیات فارسی پرداخت. و پس از بازگشت به هند سفرنامه لاله‌زار را در مورد مسافرتش به ایران و عراق به زبان اردو به رشته تحریر درآورد که در سال ۱۳۴۷ چاپ رسید. او به کشورهای عراق و پاکستان مسافرت کرده است.

دکتر سید اطهر شیر به زبان‌های انگلیسی، اردو و هندی آشنایی دارد و مدت ۱۲ سال است که در اداره تحقیقات عربی و فارسی پتنا انجام وظیفه می‌کند. تألیفات و مقالات او در زمینه زبان و ادبیات فارسی و عربی عبارتند از:

۱. فهرست مخطوطات فارسی کتابخانه خدابخش، جلد سوم، به فارسی، پتنا، ۱۳۴۴.
۲. فهرست مخطوطات عربی کتابخانه خدابخش، جلد سوم، به فارسی پتنا، ۱۳۴۵.
۳. فهرست مخطوطات عربی در تفسیر قرآن در کتابخانه خدابخش به انگلیسی، ۱۳۴۸.
۴. فهرست مخطوطات عربی در حدیث در کتابخانه خدابخش به انگلیسی، ۱۳۴۹.
۵. فهرست مخطوطات عربی در فقه در کتابخانه خدابخش، به انگلیسی، ۱۳۴۹.
۶. کتابچه‌ای در معرفی کتابخانه خدابخش، به انگلیسی، ۱۳۴۲.
۷. کتابچه‌ای راجع به اداره تحقیقات فارسی و عربی پتنا، به انگلیسی، ۱۳۶۱.
۸. کتابی به نام المغنیات فی القرآن، به عربی و انگلیسی، زیر چاپ.
۹. مقالات راجع به میرزا عبدالقادر بیدل که در سمینار اداره تحقیقات عربی و فارسی پتنا خوانده شده‌اند، ۱۳۶۱.

دکتر ادريس احمد

دکتر ادريس احمد فرزند محمد زکريا در سال ۱۳۱۷ در شهر دهلي تولد يافت. پس از پايان دوره ابتدایي و متوسطه وارد دانشگاه دهلي شد و در سال ۱۳۵۴ موفق به اخذ درجه دکترای زبان و ادبيات فارسي از اين دانشگاه گرديد. اکنون در همان دانشگاه با سمت استادیاری مشغول تدریس زبان فارسي است. وی به زبان‌های انگلیسی، اردو و هندی آشنایی دارد.

دکتر محمدادريس درباره ادبيات بعد از انقلاب اسلامي چنين نوشته است: «ادبيات همانند بقیه خصوصيات یک ملت قابل تغییر و تحول است همان طور که انقلاب اسلامي ايران در تمام زمینه‌های اخلاق مردم اثر گذاشته و آنها را به سوی یک جامعه اسلامي می‌کشانند، در شعر و نثر و هنر ایرانیان نیز اثر مثبت گذاشته است.»
مهم‌ترین تألیف دکتر ادريس احمد، کتابي است به نام سهم نویسندهگان سرهند به ادبيات فارسي در هند.

دکتر اختر زیدی

خانم سیده اختر زیدی، فرزند میرمصطفی علی زیدی، در تابستان ۱۳۲۲ در حیدرآباد تولد يافت. پس از پايان تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه شد و در سال ۱۳۴۴ موفق به دریافت درجه دکترای زبان و ادبيات فارسي از دانشگاه عثمانیه گرديد. هم‌اکنون با سمت استادیاری در پرنس شاهکار کالج به تدریس زبان فارسي اشتغال دارد.
خانم سیده اختر به زبان‌های اردو، هندی، انگلیسی و تلگو آشنایی دارد، و به ادبيات انقلاب اسلامي ايران علاقه‌مند است.

دکتر احمدحسین قریشی

دکتر احمد حسین قریشی فرزند نور میان قریشی یکی از اساتید بزرگ زبان فارسي در ایالت گجرات است که بسیاری از اساتید زبان فارسي را پرورش داده است. او در سال ۱۳۰۱ در شهر احمدآباد مرکز گجرات متولد شد. و پس از تحصیلات مقدماتی وارد دانشگاه گجرات گرديد و به اخذ درجه فوق‌لیسانس و دکترای زبان فارسي نائل آمد. وی چندین سال ریاست گروه زبان فارسي دانشگاه گجرات را به عهده داشته است و در سال ۱۳۶۳ به خاطر خدمات ارزنده‌ای که به زبان فارسي کرده است، از طرف ریاست

جمهوری هند مورد تقدیر قرار گرفت. وی به زبان‌های اردو، انگلیسی، گجراتی و هندی آشنایی دارد.

تألیفات و مقالات زیادی از او در زمینه فارسی به چاپ رسیده است. از جمله چند جلد دستور زبان فارسی برای دانش‌آموزان و دانشجویان گجراتی است که به گجراتی نوشته شده و در احمدآباد به چاپ رسیده است، و یکی از بهترین کتب فارسی است که در هند به زبان محلی نوشته شده است.

دکتر احمد انصاری

دکتر احمد انصاری فرزند عبدالقدیر در زمستان ۱۳۱۴ در بمبئی متولد شد. پس از پایان دوره متوسطه وارد دانشگاه بمبئی گردید و در سال ۱۳۴۹ موفق به دریافت فوق‌لیسانس در رشته زبان و ادبیات فارسی شد. آنگاه با سمت استادیاری در همان دانشگاه مشغول خدمت شد. وی به زبان‌های اردو، مراठी، انگلیسی و هندی آشناست.

دکتر انصاری کتابی تحت عنوان انتخاب [منتخب] نظم و نثر فارسی برای دانشجویان زبان فارسی نوشته که در سال ۱۳۴۳ به چاپ رسیده است. مقاله‌ای نیز تحت عنوان «شرح احوال و آثار ابوالفضل» مورخ مشهور دوره اکبر شاه گرجانی به رشته تحریر درآورده است.

دکتر امرت لعل عشرت مدهوک

دکتر امرت لعل عشرت فرزند گوردهن لعل مدهوک در سال ۱۳۰۹ در لاهور در یک خانواده هندی علاقه‌مند به زبان فارسی تولد یافت. وی پس از گذراندن تحصیلات ابتدایی و دبیرستانی وارد دانشگاه پنجاب شد و در سال ۱۳۳۲ در رشته زبان فارسی فوق‌لیسانس گرفت. سپس برای ادامه تحصیل در سال ۱۳۴۰ به ایران سفر کرد. و در ۱۳۴۳ از دانشگاه تهران پایان‌نامه دوره دکترای زبان و ادبیات فارسی دریافت نمود. او هم‌اکنون استاد و رئیس بخش فارسی دانشگاه هندو بنارس است.

دکتر امرت لعل عشرت به زبان‌های انگلیسی، پنجابی و اردو آشنایی دارد و تاکنون به پاکستان، افغانستان و کشورهای عربی سفر کرده است. وی به ادبیات و تحول ادبی بعد از انقلاب اسلامی علاقه‌مند است و درباره ادبیات بعد از انقلاب نوشته است: «ادبیات بعد از انقلاب بخصوص اشعار فارسی به مراتب از اشعار قبل از انقلاب انسان‌سازتر است».

دکتر امرت لعل عشرت دارای تألیفات متعدد در زمینه‌های ادبیات فارسی است که بعضی از آنها به قرار زیر است:

۱. ایران در آئینه قرن‌ها.
۲. سخنوران بنارس (تذکره شعرای اردو و فارسی بنارس).
۳. فهرست توضیحی کتب خطی فارسی موجود در کتابخانه دانشگاه هندوی بنارس، به انگلیسی، بنارس.
۴. تحلیلی از عقاید عرفانی فریدالدین عطار با مراجعه به کتاب منطق‌الطیر او به انگلیسی.

دکتر امانت شیخ

دکتر امانت شیخ فرزند نصرالله در سال ۱۳۰۰ در شهر پونا از ایالت مهاراشترا متولد شد. پس از پایان تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه پونا گردید و در سال ۱۳۴۷ موفق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی شد. سپس در خدمت دانشگاه پونا قرار گرفت و مدتی با سمت استادیاری مسؤول بخش فارسی کالج وادیا وابسته به دانشگاه پونا بود. در سال ۱۳۶۱ بازنشسته شد.

دکتر شیخ به زبان‌های اردو، انگلیسی، عربی و مرااتی آشنایی دارد و تألیفاتش عبارتند از:

۱. شرح حال میرزا عبدالقادر بیدل و مثنوی عرفانی او.
۲. مقاله‌ای درباره مثنوی لیلی و مجنون، تألیف امیر خسرو، که در سال ۱۳۵۴ از طرف دولت هند به چاپ رسید.
۳. مقاله‌ای درباره غالب و شعرش به زبان هندی چاپ پونا.

دکتر انوارالحسن

دکتر انوارالحسن فرزند عبدالرؤف در زمستان ۱۳۰۸ در شهر لکهنو ایالت یوبی هند تولد یافت. پس از پایان دوره دبیرستانی به دانشگاه لکهنو راه یافت و به اخذ درجه دکترا در رشته‌های زبان و ادبیات فارسی و زبان عربی نایل گردید. وی علاوه بر زبان‌های فوق به زبان‌های هندی و انگلیسی آشنایی دارد. و هم‌اکنون در مقام رئیس قسمت علوم مشرقیه دانشگاه لکهنو مشغول به خدمت است.

انوارالحسن به ادبیات بعد از انقلاب اسلامی علاقه‌مند است و تحقیقاتی درباره ادبیات و زبان فارسی قدیم ایران دارد. از جمله:

۱. دیوان امیرخسرو، مقدمه و حواشی، به زبان فارسی که در سال ۱۳۴۶ به چاپ رسیده است.
۲. دیوان نیاز، به زبان فارسی و اردو، با مقدمه و حواشی.
۳. وقایع نعمت‌خان عالی، به زبان فارسی، ۱۳۴۸.
۴. شعر باستان، حصه اول، منتخب شعر فارسی با مقدمه و شرح حال شعرا، که چندمرتبه به چاپ رسیده است.
۵. تاریخ ادب فارسی، به زبان اردو، زیر چاپ.
۶. نظریه امام غزالی درباره تعلیم و تربیت، لاهور، ۱۳۳۶.

دکتر سید انوار احمد

دکتر سید انوار احمد فرزند سید مظهرالحق در زمستان ۱۳۱۴ در رؤستای سیوای ایالت بهار متولد شد. پس از پایان تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه پتنا شد و در سال ۱۳۴۹ موفق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی از آن دانشگاه گردید، سپس در خدمت دانشگاه پتنا قرار گرفت. و هم‌اکنون دانشیار و رئیس گروه زبان و ادبیات فارسی کالج پتنا وابسته به دانشگاه پتناست.

دکتر انوار احمد به زبان‌های انگلیسی، اردو و هندی آشناست. وی در ۱۳۵۶ برای شرکت در سمینار اساتید زبان فارسی به ایران مسافرت کرد. او دارای مقالاتی در زمینه ادبیات فارسی است که مهم‌ترین آنها عبارتند از:

۱. «مثنوی‌های عاشقانه فارسی»، در سمینار امیرخسرو، دانشگاه پتنا، ۱۳۵۵.
۲. «بررسی اجمالی کتب خطی»، در سمینار کتابخانه خدابخش، ۱۳۶۰.
۳. «فاخر مکین»، در پنجمین سمینار اساتید زبان فارسی در احمدآباد، ۱۳۶۱.
۴. «مجموعه رسائل تصوف»، در سمینار منطقه آسیای جنوبی، پتنا، ۱۳۶۴.

دکتر انور جهان صدیقی

خانم دکتر انور جهان صدیقی در اول زمستان ۱۳۲۱ در جی‌پور مرکز ایالت راجستان

چشم به جهان گشود. پس از اتمام دوره ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه شد و در سال ۱۳۵۱ موفق به دریافت فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه «مهراجه سیاجی راو برودای» گجرات گردید و در همان دانشگاه مشغول به کار شد و هم‌اکنون با سمت استاد یاری مشغول تدریس زبان و ادبیات فارسی در آن دانشگاه است.

خانم انورجهان به زبان‌های اردو، هندی، انگلیسی و عربی آشنایی دارد و تاکنون به کشورهای پاکستان و عربستان مسافرت کرده است. وی ضمن ادامه تحصیل در رشته زبان فارسی مشغول نوشتن کتابی است به نام سوانح پیرمحمد شاه.

دکتر سید بدرالحسن عابدی

دکتر سید بدرالحسن عابدی فرزند سیدعلی محمد در شهر فیض‌آباد از ایالت یوپی متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه بنارس گردید و در رشته زبان و ادبیات فارسی و عربی به تحصیل پرداخت و در این رشته‌ها فوق‌لیسانس گرفت. سپس تحصیلات خود را در رشته تاریخ و فلسفه اسلامی ادامه داد و در این رشته به اخذ مدرک دکترا نائل گردید. وی پس از پایان دوره دانشگاهی به تدریس زبان و ادبیات فارسی و عربی در دانشگاه بنارس مشغول شد و مدت ۲۷ سال در سمت‌های استادیاری، دانشیاری و استادی خدمت کرد، و در چند سال اخیر در سمت رئیس قسمت عربی، صدها دانشجو و دانش‌پژوه تربیت کرد، و اکنون دوران بازنشستگی را می‌گذراند.

دکتر بدرالحسن به زبان‌های انگلیسی، هندی، اردو و عربی آشنایی دارد، و تاکنون به کشورهای ایران، عراق، سوریه، استرالیا، انگلستان، عربستان، پاکستان و کشورهای خلیج فارس مسافرت کرده است. آخرین سفر وی به ایران در اوائل انقلاب اسلامی ایران بوده است.

وی دارای تألیفات بسیار به زبان‌های فارسی، عربی، انگلیسی و اردوست که نمونه‌های آنها کتب و مقالات ذیل هستند:

۱. صنف قصیده‌گویی از عربی تا اردو - فارسی؛
۲. شیخ علی حزین، از حیث قصیده‌گویی فارسی؛
۳. ترجمه اشعار سفیر ایران که در وصف دهلی سروده است (به زبان اردو)؛
۴. آثار قدیمه کتبه‌های فارسی؛

۵. تأثیر و نفوذ زبان و ادبیات فارسی در ادبیات زبان‌های هندی علی‌الخصوص اردو؛
 ۶. سیری در احوال و افکار محمد حجازی؛
 ۷. تصوف و تشیع: فصل و وصل.

دکتر جاگدیش ناراین کول

دکتر جاگدیش ناراین کول، فرزند راگونندن پرشاد، در ۱۳۱۵ در شهر آگره در یک خانواده هندو متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه اسلامی علیگره شد و از همان دانشگاه در سال ۱۳۵۵ دکترای زبان و ادبیات فارسی گرفت. رساله تحقیقی وی تصحیح متن گلدسته چندر بهان برهمن و منشآت برهمن که به زبان فارسی است، بوده است. وی هم‌اکنون در دانشگاه راجستان با سمت استادیاری مشغول تدریس زبان فارسی است. او به زبان‌های اردو، انگلیسی و هندی آشنایی دارد، و مقالاتی از وی در مجله ادبی دانشگاه راجستان به چاپ رسیده است.

دکتر چندر شیکهر بتناگر

دکتر چندر شیکهر بتناگر، فرزند شوسنکر سهای، در سال ۱۳۳۷ در ایالت هریانه در یک خانواده هندو تولد یافت. تحصیلات خود را پس از پایان دوره دبیرستانی در دانشگاه دهلی در رشته زبان و ادبیات فارسی ادامه داد و هم‌اکنون به عنوان معلم زبان فارسی در دانشگاه دهلی مشغول تدریس است. وی به زبان‌های انگلیسی، هندی، پنجابی و عربی آشنایی دارد.

دکتر چندر شیکهر به فرهنگ و ادبیات بعد از انقلاب علاقه‌مند است و درباره ادبیات فارسی دارای مقالاتی است از جمله:

۱. کتابشناسی امیر خسرو دهلوی، به انگلیسی.
۲. نگاهی به داستان صمد بهرنگی در ششمین کنگره اساتید زبان فارسی در بمبئی در سال ۱۳۶۲.

دکتر حبیب‌المرسلین شیدا

دکتر حبیب‌المرسلین شیدا، فرزند عبدالهادی، در ۱۳۲۰ در شهر چمپاران از ایالت بیهار متولد شد. پس از پایان تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه پتنا شد و در سال ۱۳۵۱ موفق

به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی گردید. سپس از سال ۱۳۵۴ در همان دانشگاه مشغول به کار شد و هم‌اکنون استادیار زبان و ادبیات فارسی است. وی طبع شعر دارد و به زبان‌های اردو و فارسی شعر می‌سراید.

دکتر حبیب‌المرسلین به زبان‌های انگلیسی، اردو، هندی و عربی آشنایی دارد.

دکتر سیدحسن‌الله

یکی از اساتید زبان فارسی در دانشگاه گوهاتی ایالت آسام دکتر سیدحسن‌الله است. وی در سال ۱۳۲۶ در گوهاتی متولد شد. پس از تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه گوهاتی آسام شد و مدرک لیسانس دریافت کرد. آنگاه وارد دانشگاه دهلی شد و از آن جا موفق به دریافت فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی گردید. سپس در خدمت دانشگاه قرار گرفت و هم‌اکنون در کاتن کالج وابسته به دانشگاه موفق به گذراندن دوره دکترای زبان و ادبیات فارسی گردیده است. عنوان رساله او فارسی‌نویسان هندو در قرن هیجدهم میلادی است.

زبان‌هایی که با آنها آشنایی دارد علاوه بر فارسی، آسامی، بنگالی، انگلیسی و اردو هستند.

دکتر حفیظ‌الدین احمد کرمانی

دکتر حفیظ‌الدین احمد کرمانی، فرزند شهاب‌الدین احمد، در سال ۱۳۳۱ در شهر لکهنو، ایالت یوبی تولد یافت. پس از اتمام دوره ابتدایی و متوسطه به دانشگاه هندوی بنارس راه یافت و در سال ۱۳۵۹ به اخذ درجه دکترای زبان فارسی از این دانشگاه نائل گردید. و در همان سال به تدریس و تحقیق در قسمت فارسی آن دانشگاه مشغول شد. وی به زبان‌های انگلیسی، اردو، فارسی و عربی آشنایی دارد.

دکتر خان محمد عاطف

دکترخان محمدعاطف فرزند سید عبدالقدیر خان، در سال ۱۳۲۱ در شهر ملیح‌آباد، ایالت اترپردیش، متولد شد. پس از پایان تحصیلات متوسطه در زادگاه خود به دانشگاه لکهنو راه یافت و به ادامه تحصیل پرداخت. او در سال ۱۳۴۱ فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی و در سال ۱۳۵۱ دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه لکهنو گرفت.

و بعد از پایان تحصیلات خود در سال ۱۳۵۳ به استخدام دانشگاه لکهنو درآمد و هم‌اکنون با سمت استادیاری در بخش زبان و ادبیات فارسی به تدریس زبان فارسی اشتغال دارد. دکتر خان محمد عاطف در سال ۱۳۵۴ برای تکمیل تحصیلات خود به ایران آمد و مدت یک سال و نیم در دانشگاه تهران به تحصیل زبان فارسی پرداخت. وی بر زبان‌های انگلیسی، اردو، سانسکریت، هندی و فارسی تسلط دارد. مهم‌ترین آثار او عبارتند از:

۱. معرفی زبان فارسی، چاپ تازه، نولکشور پرس لکهنو.
۲. ترجمه تاریخ مختصر ادبیات فارسی، لیوی، چاپ لکهنو.
۳. طنز و مزاح در شعر فارسی، چاپ لکهنو.
۴. تذکره پتان شاعرات، لکهنو.
۵. تاریخ ادبیات فارسی، لکهنو.
۶. «قصیده‌نگاری فارسی غالب»، مجله فروغ اردو، لکهنو.

دکتر خالد صدیقی

دکتر خالد صدیقی فرزند شیخ اعجاز حسین در سال ۱۳۱۸ در ایالت یوپی متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه اسلامی علیگره گردید و موفق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی از آن دانشگاه شد. و هم‌اکنون با سمت دانشیاری در دانشگاه اسلامی علیگره مشغول تدریس زبان فارسی است. وی به زبان‌های اردو، عربی، انگلیسی و هندی آشنایی دارد. یکی از تألیفاتش کتابی است به نام: شرح احوال و آثار نجیب جربادقانی، شاعر اواخر قرن ششم و اوائل قرن هفتم هجری.

خانم دکتر ذاکره قاسمی

خانم دکتر ذاکره قاسمی فرزند عبدالمجید در سال ۱۳۲۸ در شهر دهلی تولد یافت. پس از اتمام دوره‌های ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه دهلی شد و در سال ۱۳۵۰ موفق به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی از این دانشگاه گردید. سپس در خدمت دانشگاه جواهر لعل نهرو قرار گرفت، و هم‌اکنون با سمت استادیاری مشغول تدریس زبان و ادبیات فارسی در آن دانشگاه است.

خانم قاسمی به زبان‌های اردو، هندی و انگلیسی آشنایی دارد، و تنها مسافرت وی به

خارج از هند سفر به پاکستان بوده است.

دکتر سید راشد حسین

دکتر راشد حسین فرزند سیدارشاد حسین در سال ۱۳۲۴ در شاهجهانپور، ایالت یوپی متولد شد. پس از پایان دوره‌های ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه اسلامی علیگره شد و در سال ۱۳۵۵ موفق به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی از آن دانشگاه گردید. سپس در همان سال در دانشگاه اسلامی علیگره مشغول کار شد. وی به زبان‌های اردو، انگلیسی و هندی آشنایی دارد.

دکتر رحمت علی خان

دکتر رحمت علی خان فرزند یاسین خان در سال ۱۳۲۱ در حیدرآباد متولد شد. پس از پایان دوره متوسطه وارد دانشگاه عثمانیه گردید و در رشته ادبیات و زبان فارسی فوق‌لیسانس شد. سپس برای ادامه تحصیل به دهلی رفت و در سال ۱۳۵۸ از دانشگاه دهلی دکترای زبان و ادبیات فارسی دریافت نمود. وی هم‌اکنون رئیس بخش فارسی کتابخانه موزه سالار جنگ حیدرآباد دکن است.

دکتر رحمت علی خان به زبان‌های اردو، انگلیسی، هندی و عربی آشنایی دارد.

دکتر سلمان عباسی

دکتر سلمان عباسی در سال ۱۳۲۴ در شهر لکهنو، ایالت اترپردیش (یوپی) متولد شد. در سال ۱۳۴۱ فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی گرفت و در سال ۱۳۵۱ به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه لکهنو نائل آمد. در سال ۱۳۵۲ به مدت ۳ ماه در ایران به تحقیق پرداخته است.

دکتر سلمان عباسی به زبان‌های انگلیسی، اردو، هندی و فارسی تسلط دارد. و به کشورهای انگلستان و پاکستان مسافرت کرده است.

دکتر شریف حسین قاسمی

دکتر شریف حسین قاسمی فرزند مولانا اخلاق حسین در سال ۱۳۲۳ در شهر دهلی تولد یافت. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در دهلی گذراند، سپس وارد دانشگاه دهلی

شد و به اخذ دکترای ادبیات و زبان فارسی از این دانشگاه نائل آمد. آنگاه به تدریس در دانشگاه پرداخت و هم‌اکنون با سمت دانشیاری مشغول تدریس زبان فارسی است. وی در سال ۱۳۵۳ به ایران سفر کرده است. او علاوه بر زبان فارسی که به خوبی به آن سخن می‌گوید، به زبان‌های اردو، هندی و انگلیسی نیز آشنایی دارد.

دکتر شعیب اعظمی

دکتر شعیب اعظمی فرزند حکیم محمد اسحاق در سال ۱۳۱۱ در اعظم‌گره ایالت یوپی متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه آگره شد و در رشته زبان و ادبیات فارسی فوق‌لیسانس گرفت و در سال ۱۳۵۱ موفق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی گردید.

دکتر اعظمی همزمان با تحصیل به تدریس زبان فارسی در جامعه ملیه اسلامیہ پرداخت و هم‌اکنون با سمت استادی، ریاست گروه فرهنگ اسلامی، زبان عربی، و زبان و ادبیات فارسی دانشگاه جامعه ملیه اسلامیة دهلی را عهده‌دار است. وی به زبان‌های انگلیسی، هندی و عربی آشنایی دارد.

او در سال ۱۳۵۵ به مدت ۳ ماه در ایران به تحقیق پرداخته است.

دکتر شمس‌الدین احمد

دکتر شمس‌الدین احمد فرزند محی‌الدین در سال ۱۳۱۰ در کشمیر متولد شد. پس از پایان تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه اسلامی علیگره شد و در سال ۱۳۳۱ به دریافت فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی نائل آمد. سپس به استخدام دانشگاه کشمیر درآمد و در آن جا به تدریس زبان فارسی پرداخت. در سال ۱۳۴۲ برای ادامه تحصیل به ایران مسافرت کرد و در ۱۳۴۴ از دانشگاه تهران دکترای زبان فارسی دریافت نمود. آنگاه به هندوستان بازگشت و به تدریس زبان فارسی در دانشگاه کشمیر پرداخت. وی هم‌اکنون استاد و رئیس دانشکده ادبیات دانشگاه سرینگر کشمیر و مدیر مجله دانش است که به زبان‌های فارسی و اردو در دانشگاه کشمیر منتشر می‌شود.

زبان‌هایی که با آنها آشنایی دارد علاوه بر فارسی عبارتند از اردو، عربی، کشمیری و انگلیسی.

دکتر صبر هوواله

خانم دکتر صبر هوواله فرزند هوواله در سال ۱۳۱۶ در یک خانواده زرتشتی (پارسی) در بمبئی متولد شد. پس از پایان دوره متوسطه وارد دانشگاه بمبئی گردید. پس از اتمام دانشگاه برای مدت سه سال در تهران به تحصیلات خود ادامه داد. و در سال ۱۳۴۴ با گذراندن رساله خود به نام روابط زرتشتیان هند با ایران، موفق به دریافت دکترا گردید. خانم صبر هوواله هم‌اکنون با سمت دانشیاری در دانشگاه نهره، دهلی نو مشغول تدریس زبان فارسی است. وی به زبان‌های انگلیسی، هندی و گجراتی آشنایی دارد.

دکتر ضیاءالدین دیسانی

دکتر ضیاءالدین دیسانی فرزند عبدالحی در سال ۱۳۰۴ در یکی از روستاهای اطراف احمدآباد پا به عرصه حیات گذاشت. پس از تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه بمبئی شد و در سال ۱۳۲۷ با احتراز رتبه اول موفق به دریافت فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی گردید، سپس برای ادامه تحصیلات در سال ۱۳۳۵ به مدت دو سال به ایران مسافرت کرد و در دانشگاه تهران دوره دکترای زبان و ادبیات فارسی را به پایان رساند.

پس از بازگشت وارد اداره باستان‌شناسی هند شد و در دوران خدمت پربار خود بارها از طرف دانشگاه‌ها و مراکز علمی هندوستان مورد تشویق قرار گرفت. وی در سال ۱۳۶۲ در سمت ریاست قسمت کتیبه‌شناسی فارسی و عربی بازنشسته شد و از طرف ریاست جمهور هند به خاطر خدمات ارزنده‌اش به فرهنگ فارسی مورد تقدیر قرار گرفت.

دکتر عبدالودود اظهار دهلوی

دکتر عبدالودود اظهار دهلوی، فرزند حاجی عبدالملک، در سال ۱۳۱۵ در دهلی متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در مدرسه جامعه ملیه اسلامی به پایان رساند. و در سال ۱۳۳۳ وارد دانشگاه دهلی شد. در سال ۱۳۳۹ موفق به دریافت فوق‌لیسانس زبان فارسی از آن دانشگاه گردید سپس به استخدام دانشگاه دهلی درآمد و به تدریس زبان فارسی پرداخت. در سال ۱۳۴۶ برای ادامه تحصیل راهی ایران شد و مدت چهارسال در دانشگاه تهران به تحصیل و تحقیق پرداخت و در سال ۱۳۵۰ به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران نائل آمد. پس از بازگشت از ایران با سمت دانشیاری، در

دانشگاه جواهر لعل نهرو به تدریس زبان فارسی مشغول شد.
دکتر اظهر دهلوی به زبان‌های انگلیسی، اردو، هندی و عربی آشنایی دارد، و به کشورهای افغانستان، نپال و پاکستان مسافرت کرده است.

دکتر عبدالسبحان

دکتر عبدالسبحان فرزند عبدالستار در سال ۱۳۱۴ در کلکته، ایالت بنگال هند متولد شد. پس از اتمام دوره‌های ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه کلکته گردید و موفق به دریافت دکترای زبان فارسی از آن دانشگاه شد. سپس در خدمت دانشکده مولانا آزاد وابسته به دانشگاه کلکته قرار گرفت و هم‌اکنون مشغول تدریس زبان فارسی است.
دکتر عبدالسبحان به زبان‌های انگلیسی، اردو، بنگالی و هندی آشنایی دارد.

دکتر عطاکریم برق

یکی از چهره‌های برجسته زبان و ادبیات فارسی در شبه‌قاره هند، استاد دکتر عطاکریم برق، فرزند محبوبعلی است. در سال ۱۳۰۱ در بهار متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه کلکته شد و در سال ۱۳۲۵ از همان دانشگاه فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی دریافت کرد. سپس برای مدت سه سال به ایران رفت و در دانشگاه تهران به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی نائل آمد.
دکتر برق پس از بازگشت از ایران در دانشگاه کلکته مشغول به کار شد و هم‌اکنون در همان دانشگاه استاد کرسی زبان و ادبیات فارسی و علوم اسلامی است. وی به زبان‌های اردو، انگلیسی، سانسکریت و بنگالی آشنایی دارد.

سیدعلی نقوی

مولانا سیدعلی نقوی فرزند سیدمحمد در سال ۱۳۱۴ در شهر لکهنو تولد یافت. خانواده او مهد علم و دانش بود و سیدعلی دوره مقدمات علوم اسلامی را نزد پدر فراگرفت. سپس به مدرسه علوم دینی سلطان‌المدارس راه یافت و از جامعه سلطانیه درجه صدراالافصل گرفت. وی برای ادامه تحصیل در زمینه معارف اسلامی راهی نجف اشرف شد، و پس از اخذ اجازه و اسناد از بزرگان علم به وطن خود بازگشت. و در بخش علوم مشرقیه دانشگاه لکهنو مشغول به خدمت گردید. سیدعلی نقوی به زبان‌های

عربی، اردو، هندی آشنایی دارد و تاکنون به کشورهای ایران، عراق و پاکستان سفر کرده است. آخرین سفر وی به ایران در سال ۱۳۶۳ به دعوت جمهوری اسلامی ایران بوده است.

دکتر قمر غفّار

خانم دکتر قمر غفّار در سال ۱۳۲۹ در دهلی متولد شد. پس از گذراندن تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه اسلامی علیگره گردید. و در سال ۱۳۶۰ موفق به اخذ درجه دکترای زبان و ادبیات فارسی از این دانشگاه شد. و از همان سال برای تدریس زبان فارسی وارد دانشگاه جامعه ملیه اسلامیّه گردید.

خانم دکتر قمر غفّار به زبان‌های اردو، انگلیسی، هندی و عربی آشنایی دارد.

دکتر غلام مجتبی انصاری

دکتر غلام مجتبی انصاری فرزند مولانا نصیرالدین، در زمستان ۱۳۱۷ در ایالت بیهار متولد شد. پس از گذراندن دوران متوسطه وارد دانشگاه پتنا شد و موفق به اخذ دکترای و ادبیات فارسی گردید. وی از ۱۳۳۹ در دانشگاه بیهار، مظفرپور با سمت دانشیار زبان فارسی انجام وظیفه می‌کند. او به زبان‌های اردو، انگلیسی و هندی آشنایی دارد.

دکتر کاشی نات

دکتر کاشی نات فرزند دیارام در سال ۱۳۰۶ در بارامولا، ایالت کشمیر، در یک خانواده برهمن هندو متولد شد. پس از پایان تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه کشمیر شد و موفق به دریافت لیسانس زبان و ادبیات فارسی گردید. و در سال ۱۳۳۸ برای ادامه تحصیل به ایران مسافرت کرد و در سال ۱۳۴۱ از دانشگاه تهران دکترای زبان و ادبیات فارسی دریافت نمود. سپس به هندوستان بازگشت و در دانشگاه کشمیر با سمت استادیاری مشغول تدریس زبان فارسی گردید.

دکتر کاشی نات به زبان‌های اردو، هندی، کشمیری و انگلیسی آشنایی دارد.

دکتر کاظمی حسینی

خانم دکتر کاظمی حسینی فرزند سید محمد صالح حسینی در سال ۱۳۲۱ در شهر لکهنو

متولد شد. پس از پایان دوره متوسطه وارد دانشگاه لکهنو شد و موفق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی از آن دانشگاه گردید. سپس در خدمت دانشگاه قرار گرفت و هم‌اکنون در شیعه کالج دخترانه وابسته به دانشگاه لکهنو با سمت استادیاری مشغول تدریس زبان فارسی است. وی به زبان‌های اردو، انگلیسی و هندی آشنایی دارد.

سید کلب عابد نقوی

مولانا سید کلب عابد نقوی فرزند سیدکلب حسین در سال ۱۳۰۲ در یک خانواده روحانی بزرگی که سال‌ها زعامت امور اسلامی را به عهده داشتند، چشم به دنیا گشود. مراحل ابتدایی را نزد پدر به پایان رسانید، و برای ادامه تحصیل به مدارس علوم دینی لکهنو، چون سلطان‌المدارس و جامعه سلطانیه وارد گردید. پس از تکمیل دوره‌های علوم اسلامی راهی نجف اشرف شد و در دروس اساتید بزرگ آن سامان شرکت جست و در سال ۱۳۳۱ به زادگاه خود بازگشت.

سید کلب عابد به زبان‌های عربی و اردو و فارسی آشنایی داشت.

دکتر ماریا بلقیس

خانم دکتر ماریا بلقیس فرزند نذیر احمد در سال ۱۳۲۴ در ضلع بستی ایالت یوبی تولد یافت. پس از پایان دوره‌های ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه علیگره گردید و در سال ۱۳۴۹ به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی از این دانشگاه نائل آمد. وی به زبان‌های اردو، انگلیسی و هندی آشنایی دارد.

خانم ماریا بلقیس تاکنون به کشورهای ایران، انگلیس و آمریکا مسافرت کرده است.

دکتر محمد اسلم خان

دکتر محمد اسلم خان فرزند محمد داودخان در سال ۱۳۱۸ در دهلی تولد یافت. پس از گذراندن دوره‌های ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه دهلی شد و در رشته زبان و ادبیات فارسی به تحصیل پرداخت. در سال ۱۳۴۲ برای مدت چهارسال عازم ایران شد و در دانشگاه تهران در زمینه ادبیات و زبان فارسی تحصیلات خود را به پایان رساند و موفق به اخذ درجه دکترا گردید.

دکتر محمداسلم خان پس از بازگشت به هند با سمت استادیاری در دانشگاه دهلی

مشغول به کار گردید. وی علاوه بر فارسی به زبان‌های اردو، انگلیسی، عربی و هندی آشنایی دارد.

دکتر دلاور حسین

دکتر دلاور حسین فرزند شهاب‌الرحمان در سال ۱۳۲۸ در شهر سیلچر ایالت آسام متولد شد. پس از اتمام دوره‌های ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه کلکته گردید و در سال ۱۳۵۰ موفق به اخذ فوق‌لیسانس زبان فارسی از آن دانشگاه شد. سپس در سال ۱۳۵۳ در خدمت دانشگاه قرار گرفت. و هم‌اکنون در کاتن کالج وابسته به دانشگاه گوهاتی آسام مشغول تدریس زبان فارسی است. وی هم‌زمان با کار، دوره دکتراى زبان و ادبیات فارسی را گذراند.

دکتر دلاور حسین به زبان‌های اردو، انگلیسی، آسامی و بنگالی آشنایی دارد.

دکتر محمد صدیق نیازمند

دکتر محمد صدیق نیازمند فرزند محمد شعبان در سال ۱۳۲۷ در شهر سرینگر مرکز ایالت جامو و کشمیر متولد شد. پس از تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه کشمیر شد و به اخذ فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی نائل آمد. در ۱۳۵۵ برای ادامه تحصیل به ایران آمد و در دانشگاه مشهد به تحصیل زبان فارسی پرداخت و پس از سه سال تحصیل به هندوستان بازگشت و در دانشگاه کشمیر به تحصیل ادامه داد و در رشته زبان و ادبیات فارسی دکترا دریافت نمود. وی به زبان‌های انگلیسی، اردو، کشمیری و عربی آشنایی دارد.

دکتر محمد مرسلین

دکتر محمد مرسلین فرزند محمد اسلام در سال ۱۳۱۳ در دهلی متولد شد. پس از پایان تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه دهلی گردید و موفق به اخذ فوق‌لیسانس از آن دانشگاه شد. در سال ۱۳۳۶ برای ادامه تحصیل راهی ایران گردید و از دانشگاه تهران دکتراى زبان و ادبیات فارسی دریافت نمود. پس از مراجعت از ایران در کالج دهلی (دکتر ذاکر حسین) وابسته به دانشگاه دهلی مشغول تدریس زبان و ادبیات فارسی شد و هم‌اکنون با سمت استادیاری در ذاکر حسین کالج مشغول انجام وظیفه است. وی به

زبان‌های اردو، هندی، و انگلیسی آشنایی دارد.

دکتر محمد وارث کرمانی

دکتر محمد وارث کرمانی فرزند شیخ واجدعلی، در سال ۱۳۰۶ در دیواشریف، ایالت یوبی متولد شد. پس از پایان تحصیلات مقدماتی وارد دانشگاه اسلامی علیگره شد و در سال ۱۳۴۴ موفق به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی گردید. سپس در خدمت دانشگاه قرار گرفت و هم‌اکنون استاد و رئیس بخش فارسی دانشگاه اسلامی علیگره است. دکتر محمد وارث کرمانی به زبان‌های اردو، انگلیسی، هندی و تاجیکی آشنایی دارد. و از کشورهای ایران، شوری و آمریکا دیدن کرده است. مسافرت وی به ایران در سال ۱۳۵۶ به مدت سه ماه به منظور تحقیق در زمینه زبان و ادبیات فارسی بوده است.

دکتر محمد یوسف

دکتر محمد یوسف فرزند محمد صدیق در سال ۱۳۱۶ در دهلی متولد شد. پس از پایان دوره‌های ابتدایی و متوسطه، وارد دانشگاه دهلی شد و در سال ۱۳۳۹ موفق به اخذ فوق‌لیسانس زبان و ادبیات فارسی شد. آنگاه به تدریس زبان فارسی در دانشکده ذاکر حسین وابسته به دانشگاه دهلی مشغول گردید. وی در سال ۱۳۴۲ برای ادامه تحصیل به ایران رفت، و مدتی در دانشگاه مشهد به فراگرفتن زبان فارسی پرداخت. پس از مراجعت از ایران بار دیگر در دانشگاه دهلی مشغول تدریس شد و دکترای زبان و ادبیات فارسی را از دانشگاه دهلی دریافت نمود. دکتر محمد یوسف به زبان‌های اردو، هندی و انگلیسی آشنایی دارد. و تاکنون دومرتبه به ایران مسافرت کرده است.

دکتر محمد یونس جعفری

دکتر سیدمحمد یونس جعفری فرزند محمد فاروق جعفری در سال ۱۳۰۹ در دهلی متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در این شهر گذرانید. سپس وارد دانشگاه دهلی گردید. در سال ۱۳۳۷ موفق شد فوق‌لیسانس زبان فارسی را از دانشگاه دهلی دریافت کند. در سال ۱۳۴۱ برای تحصیل به ایران رفت و نزدیک به سه سال در دانشگاه تهران به تحصیل و تحقیق پرداخت و به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران نائل آمد.

پس از مراجعت از ایران در خدمت دانشکده ادبیات دهلی وابسته به دانشگاه دهلی قرار گرفت. و هم‌اکنون با سمت استادیاری در دانشکده ذاکرحسین دهلی مشغول تدریس زبان فارسی است.

دکتر جعفری به زبان‌های انگلیسی، اردو و هندی نیز آشنایی دارد.

دکتر مقبول احمد

دکتر سید مقبول احمد فرزند سید ریاض احمد، در سال ۱۳۱۳ در شهر الله‌آباد متولد شد. بعد از تحصیلات متوسطه وارد دانشگاه الله‌آباد شد و در سال ۱۳۳۸ موفق به دریافت لیسانس زبان و ادبیات فارسی از آن دانشگاه گردید. در سال ۱۳۳۹ برای مدت سه سال به ایران مسافرت کرد و از دانشگاه تهران موفق به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی گردید. پس از مراجعت از ایران به استخدام دانشگاه دهلی درآمد و هم‌اکنون با سمت دانشیاری مشغول تدریس زبان فارسی است. وی به زبان‌های انگلیسی، اردو و هندی آشنایی دارد.

دکتر مهتاب ناراین ماتهر

دکتر مهتاب ناراین ماتهر در سال ۱۳۰۵ در یک خانواده هندو در دهلی متولد شد. پس از تحصیلات ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه دهلی گردید. در سال ۱۳۲۷ فوق‌لیسانس زبان فارسی گرفت و سپس در «سنت استغن کالج» با سمت استادیاری به تدریس زبان فارسی مشغول گردید.

وی در سال ۱۳۳۲ به ایران مسافرت کرد و در سال ۱۳۴۱ از دانشگاه تهران دکترای زبان و ادبیات فارسی گرفت. عنوان رساله دکترای وی تحقیقی در احوال و آثار جمالی دهلوی است.

دکتر ماتهر در سفارت هند در تهران مشغول به کار شد و مجله آئینه هند را که از طرف سفارت به زبان فارسی منتشر می‌شد، اداره می‌کرد. وی مقالات متعددی درباره زبان و ادبیات فارسی و فرهنگ مشترک هند و ایران به رشته تحریر درآورد و در آن مجله به چاپ رساند.

دکتر نبی هادی

یکی از اساتید برجسته زبان فارسی در کشور هند استاد دکتر نبی هادی است که در ۱۳۰۹ در یکی از روستاهای اطراف علیگره پا به عرصه حیات گذاشت. پس از تحصیلات مقدماتی وارد دانشگاه اسلامی علیگره شد. و به اخذ درجه دکترای زبان و ادبیات فارسی نائل آمد. سپس در دانشگاه اسلامی علیگره به تدریس زبان فارسی مشغول شد. وی در سال ۱۳۳۹ برای مدت سه سال در دانشگاه تهران به تحصیل و تحقیق پرداخت. و در ۱۳۴۲ موفق به اخذ دکترای زبان و ادبیات فارسی از دانشگاه تهران نیز گردید. پس از مراجعت از ایران بار دیگر در دانشگاه اسلامی علیگره به تدریس زبان فارسی پرداخت.

دکتر نبی هادی به زبان‌های انگلیسی، اردو، هندی آشنایی دارد.

دکتر نذیر احمد

استاد دکتر نذیر احمد فرزند محمد اسماعیل، از اساتید برجسته زبان فارسی در کشور هندوستان است.

وی در سال ۱۲۹۴ در گوندا از ایالت یوپی متولد شد. پس از تحصیلات مقدماتی وارد دانشگاه لکهنو گردید. در سال ۱۳۲۴ مرفوق به دریافت دکترای زبان و ادبیات فارسی شد و در سال ۱۳۲۹ فوق دکترای زبان فارسی گرفت و در سال ۱۳۳۶ دکترای زبان و ادبیات اردو از دانشگاه لکهنو دریافت نمود. استاد نذیر احمد در سال ۱۳۳۷ تدریس در دانشگاه اسلامی علیگره را نیز برعهده داشته است.

دکتر نذیر احمد در سال ۱۳۵۸ بازنشسته شد ولی از پاننشسته باکنکاش و تلاش در کتابخانه‌های مختلف هند پرده از چهره کتاب‌های کمیاب و یا گمنام خطی فارسی برمی‌دارد. وی به زبان‌های اردو، عربی، هندی و انگلیسی آشنایی دارد.

دکتر نورالحسن انصاری

دکتر نورالحسن انصاری، فرزند عبدالمنان در ۱۳۱۶ در ایالت یوپی متولد شد. پس از پایان دوره متوسطه در دانشگاه دهلی به تحصیل زبان و ادبیات فارسی پرداخت و در ۱۳۴۳ با گذراندن رساله خود تحت عنوان «ادبیات فارسی در دوره اورنگ زیب» از آن

دانشگاه دکترای زبان و ادبیات فارسی دریافت نمود.

دکتر انصاری در سال ۱۳۵۰ به مدت سه سال به ایران مسافرت نمود و در دانشگاه تهران به تحصیل و تحقیق پرداخت و در ۱۳۵۳ از آن دانشگاه نیز دکترای زبان و ادبیات فارسی دریافت نمود. رسالهٔ دکترای وی در این دوره تصحیح کتاب *تحفة الہند* بود. وی پس از مراجعت از ایران مجدداً در دانشگاه دهلی با سمت دانشیاری مشغول به کار شد و در سال ۱۳۶۲ استاد کرسی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه دهلی گردید. مدت سه سال نیز ریاست گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه دهلی را برعهده داشته است. دکتر انصاری به زبان‌های اردو، انگلیسی، هندی و عربی آشنایی دارد.

دکتر نیرمسعود رضوی

دکتر نیرمسعود رضوی فرزند مسعودالحسن رضوی در سال ۱۳۱۵ در شهر لکهنو ایالت یوپی تولد یافت. دوره‌های ابتدایی و متوسطه را در مدارس لکهنو به پایان رسانید و وارد دانشگاه لکهنو شد و در رشته‌های اردو و زبان و ادبیات فارسی موفق به اخذ درجهٔ دکترا گردید و با سمت استادیاری در دانشگاه لکهنو وارد خدمت گردید. دکتر نیرمسعود به زبان‌های اردو، هندی و انگلیسی آشنایی دارد. وی در سال ۱۳۵۶ به ایران مسافرت نموده است.

دکتر نجمه صدیقه

خانم دکتر نجمه صدیقه فرزند محمد ذکی الدین در سال ۱۳۲۳ در شهر حیدرآباد هند تولد یافت و پس از اتمام دورهٔ مقدماتی به دانشگاه حیدرآباد راه یافت و لیسانس و فوق‌لیسانس را در این دانشگاه به پایان رساند و در سال ۱۳۵۵ به اخذ درجهٔ دکترای زبان و ادبیات فارسی نائل گردید.

وی به زبان‌های فارسی، اردو، انگلیسی و هندی آشنایی دارد. و اکنون در سمت استادیار در دانشکدهٔ عثمانیهٔ حیدرآباد مشغول به کار است.

دکتر نرگس جهان

خانم دکتر نرگس جهان فرزند محمدسلام در سال ۱۳۲۳ در دهلی پایتخت هند تولد یافت. پس از دوره‌های ابتدایی و متوسطه به دانشگاه دهلی راه یافت و در سال ۱۳۵۳ در

رشته زبان و ادبیات فارسی فارغ‌التحصیل دکتر گردید. آنگاه به تدریس در همین دانشگاه پرداخت و هم‌اکنون با سمت استادیاری مشغول کار است.
خانم نرگس جهان به زبان‌های اردو، انگلیسی و هندی آشنایی دارد.

دکتر ولی‌الحق انصاری

دکتر ولی‌الحق انصاری فرزند وحیدالحق در سال ۱۳۰۶ در شهر لکهنو در یک خانواده علم و دانش متولد شد. پس از اتمام دوره‌های ابتدایی و متوسطه وارد دانشگاه لکهنو شد. و به اخذ درجه دکتری زبان و ادبیات فارسی نائل گردید و در سال ۱۳۴۱ به خدمت دانشگاه لکهنو درآمد و به تدریس زبان و ادبیات فارسی در آن دانشگاه پرداخت.
دکتر انصاری به زبان‌های اردو، هندی، و انگلیسی نیز آشنایی دارد. وی در سال ۱۳۵۵ مسافرتی به ایران داشته است.

